

21-09-2003

<http://www.menscentraal.nl>

HET TRANSFORMATIESPEL

Tool voor inspiratie & coaching

Marjolein Rikmenspoel

Eigen praktijk voor persoonlijke ontwikkeling en coaching: Notos

Het Transformatiespel is al ruim twintig jaar op de markt en toch bij veel professionals nog onbekend. Dit artikel schetst de achtergronden, werking en toepassingsmogelijkheden van dit bijzondere instrument.

Het woord spel moet hier niet al te letterlijk worden opgevat. Het Transformatiespel is geen vorm van ganzenbord en je kunt niet winnen of verliezen. Het is gericht op persoonlijke groei en daarom alleen zinvol om er aan deel te nemen bij voldoende mate aan serieuze motivatie om naar eigen gedragspatronen te kijken. Dat wil niet zeggen dat het spel niet óók heel leuk en luchtig kan zijn. Het woord transformatie geeft aan dat het spel een positieve impuls geeft aan de persoonlijke ontwikkeling, waardoor de spelers nieuwe energie opdoen.

Dit artikel gaat in op de box-versie voor 4 personen, zoals dat regulier in de handel te krijgen is. (Er bestaat een zwaarder uitgevoerd spelbord (niet in de winkel) dat het mogelijk maakt op dezelfde wijze, maar wel met maximaal 6 personen te werken.)

Ontstaansgeschiedenis

Het Transformatiespel is ontwikkeld door Joy Drake en Kathy Tyler. Deze Amerikaanse vrouwen hebben inspiratie opgedaan voor het spel in de leefgemeenschap van Findhorn in Schotland. Het was aanvankelijk bedoeld als middel om met eigen 'issues' in de groep aan de slag te kunnen. De diverse kaartjes en situaties zijn uit het leven gegrepen en proefondervindelijk telkens opnieuw uitgeprobeerd, bijgeschaafd en geselecteerd. Van deze grote groepsversie is het spel voor vier personen afgeleid, dat is uitgebracht in 1987. Inmiddels is het ook verkrijgbaar in het Nederlands, Duits, Frans, Italiaans, Portugees en Hongaars. De zakelijke rechten liggen bij Innerlinks.

Korte omschrijving

In het spel werkt elke speler met een zelf gekozen persoonlijke vraag. Deze vraag kan betrekking hebben op heel verschillende onderwerpen (werk, relaties, familie, thema). Alles wat er tijdens het spel gebeurt heeft dus betrekking op de eigen focus. Bij de voorbereiding wordt aandacht besteed aan de formulering van de vraag en wordt ook een enveloppe, die het persoonlijk onbewuste voorstelt, gevuld met een aantal kaartjes. Deze kaartjes komen tijdens het spel uit de enveloppe.

Dobbelend met één steen komt ieder speler in het spel door 'geboren' te worden uit de bron. Dan landt hij of zij op het levenspad, dat geplaveid is met verschillende gebeurtenissen. Mogelijkheden die zich kunnen voordoen zijn: krijgen van inzicht (tekst op kaartje), oplopen tegen een belemmering (tekst op kaartje), het kunnen gebruiken van intuïtie of vrije wil, verlenen van een dienst of uitspreken van waardering, belanden in een depressie, wonder of transformatieproces (situaties met

keuzemogelijkheden). Elk 'levensverhaal' is verschillend, afhankelijk van het verloop en de stappen van de medespelers.

Een spelbeurt kan kort duren, maar soms ook wel een half uur: er vinden vaak verschillende acties plaats waardoor soms een 'sneeuwbaaleffect' ontstaat. Dit betekent dat het spel in de regel minstens 2 dagdelen duurt.

Bijzonderheden

Een aantal aspecten is hierboven nog niet aan de orde geweest. Die maken het spel bijzonder ten opzichte van andere instrumenten.

* Er komen engelen in voor. Dit zijn (geestelijke) waarden, die we als mens op aarde kunnen brengen. Zij staan voor steun en inspiratie. Er zijn 52 engelkaartjes, waarop bijvoorbeeld het begrip vertrouwen, helderheid, humor, macht of efficiency. Er is een groepsengel voor het hele spel en voor ieder een persoonlijke (bescherm-)engel, die meteen aan het begin wordt verkregen. Ook kunnen engelen tijdens het spelen op het levenspad in het spel komen.

* Er wordt gespeeld op verschillende niveaus, in volgorde: het fysieke, emotionele, mentale en spirituele niveau. Er is daarmee dus expliciet aandacht voor de verschillende 'sferen' waarin een vraag kan spelen. Elk niveau wordt ruim geïnterpreteerd. Het fysieke gaat behalve over het lichaam ook over grenzen, natuur en milieu, veiligheid, wonen, werken, voedsel. Het spirituele niveau heeft onder andere betrekking op liefde en compassie, dienstbaarheid, synergie, vergeving en bezieling.

* Tijdens het spel is er geregeld ruimte om even 'naar binnen' (en dus uit het hoofd) te gaan middels korte geleide meditatie.

Kracht en waarde van het spel in de praktijk

Het spel kenmerkt zich door een paar eigen-aardigheden.

Ten eerste is er in het ontwerp en de uitwerking gekeken naar het vinden van een balans tussen zicht krijgen op de eigen kracht door enerzijds te werken aan de eigen ontwikkeling en wat bevorderend zou kunnen werken, maar ook door de nadruk te leggen op wat er al is en welke kwaliteiten iemand al tot zijn beschikking heeft. Dit werkt veel krachtiger dan enkel te zoeken naar verbeterpunten of een oplossing.

Ten tweede kijken de spelers naar het onderwerp wat hen het meeste bezig houdt. Ieder heeft de ruimte om te kijken naar een aandachtspunt dat op dát moment het meeste aandacht nodig heeft. Dit maakt dat elk spel telkens anders is en ruimte biedt voor heel veel verschillende invalshoeken. Niemand hoeft zich dus te vervelen!

Ten derde is er gelegenheid tot onderlinge uitwisseling. Deze vindt plaats door de interactie in verschillende spelsituaties, maar ook doordat er ruimte wordt geboden voor geven van feedback aan elkaar. Dat betekent dat er juist ook van elkáár kan worden geleerd.

Ten vierde vormt dit spel een ideale brug naar de toepassing van inzichten en het doorbreken van eigen gedrag in de eigen dagelijkse werkelijkheid: in contact met de medespelers kan direct kan worden ervaren wat wel en wat niet werkt. Dit maakt het spel soms zeer confronterend, maar zeker effectief.

Inzetbaarheid en toepassing op de werkvloer

Het spel is gericht op persoonlijke ontwikkeling. Dit kan betekenen dat er gewerkt wordt met werkgerelateerde vragen, maar dat hoeft niet. Iemands functioneren kan bijvoorbeeld vooral worden belemmerd door problemen in de privé-sfeer, die eerder de aandacht behoeven. Specifieke vragen van het werk kunnen betrekking hebben bijvoorbeeld communicatie, balans tussen inspanning en ontspanning, omgaan met autoriteit, carrièrestappen.

Het spel past verder uitstekend in actuele thema's als emotionele intelligentie, (persoonlijk) leiderschap, coaching, communicatie, mentoraat, als hulpmiddel om te komen tot een persoonlijk ontwikkelingsplan etc.

Is dit instrument inzetbaar als direct middel voor teambuilding? Zoals hierboven aangegeven is er veel ruimte voor onderlinge communicatie (waar ook steun bieden en het verlenen van een dienst onder vallen), maar het spel is niet gericht op de verbetering van samenwerking als zodanig. Het samen op deze wijze bezig zijn verdiept in de regel zeker de onderlinge band.

De tijdsinvestering per persoon is relatief groot, maar de diepgang en effectiviteit ook! Een dag spelen kan net zoveel opleveren als een aantal individuele sessies tijdens een langere periode. Omdat er meerdere deelnemers zijn, is er feedback beschikbaar uit meer dan één invalshoek en kan er later ook makkelijker nog eens op worden teruggekomen, zonder dat er direct weer een begeleider nodig is (er wordt aantekening gemaakt van het spelverloop).

Om met een grotere groep in kortere sessies te werken is het mogelijk om laagdrempelig aan de slag te gaan met de inzicht-, belemmering en engelkaartjes. Deze werkwijze staat als set bekend als 'Intuitive Solutions' (los alleen in het Engels te krijgen) en wordt ook wel als laatste stap ter afronding van het spel gespeeld. De idee hiervan is om kort en krachtig inspiratie op te roepen.

Vakkundige begeleiding: facilitator en accreditatie

Het Transformatiespel is in de winkel te krijgen met een eenvoudige handleiding. De kracht ervan komt evenwel het best tot zijn recht onder deskundige begeleiding. Al was het maar omdat het heel lastig jezelf "aan je haren uit het moeras te trekken", met andere woorden om jezelf te faciliteren.

Met behulp van een facilitator is het mogelijk zich volledig te concentreren op het eigen proces. Het werken met de kaartjes op persoonlijk niveau en in groepsdynamische context vergt een goede kennis van de spelregels en souplesse in het toepassen ervan in alle complexiteit.

De door Innerlinks getrainde facilitators beschikken in voldoende mate over deze basisvaardigheden en hebben een uitgebreide handleiding tot hun beschikking (die niet in de handel is). Dit betekent dat zij met het spel werken vanuit de bedoeling en opzet van de ontwerpers en er daardoor ook het maximale uit kunnen halen ten behoeve van de deelnemers. Accreditatie houdt verder in dat zij het recht hebben om workshops aan te bieden en het officiële logo te gebruiken.

Er zijn in totaal zo'n 100 facilitators geaccrediteerd in Nederland. Zij beschikken ten bewijze daarvan over een certificaat. De meeste daadwerkelijk actieve facilitators werken als coach, trainer of therapeut. Zij brengen dan ook andere vaardigheden in het spel mee. Het spel stelt meer eisen aan begeleiding dan veel ander materiaal en moet niet worden onderschat.

Tot slot

In dit artikel is getracht zo beknopt mogelijk de belangrijkste aspecten van het Transformatiespel te belichten. Net als voor veel andere dingen in het leven geldt dat het zich het beste laat ervaren.